

Laatimisaika
6.4.2022

Datatalouden toimeenpano- ja seurantaryhmän 8. kokous

Aika: keskiviikko 6.4. klo 13.00-15.00

Paikka: Teams-kokous

Osallistujat:

Maria Rautavirta, pj.	LVM
Veera Peltonen, siht.	LVM
Lotta Engdahl	LVM
Pauliina Penttilä	LVM
Anna Wennäkoski	LVM
Aino Sipari	LVM
Merita Erkkilä	LVM
Jari Jauhiainen	OM
Aulikki Pakanen (paikalla klo 13-14)	PLM
Minna Bloigu	SM
Juhana Rautiainen	YM
Taru Rastas	Sitra
Niina Blomberg	UM
Jyrki Suokas	MyData Global
Mikael Rinnetmäki	MyData Global
Kristiina Pietikäinen	VNK
Piia Nyström	EUE

1. Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen. Hyväksyttiin asialista.

2. Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Hyväksyttiin edellisen kokouksen muistio.

3. Tilannekatsaus ja ajankohtaiset asiat

- **EU:n ajankohtaiset – Piia Nyström, Suomen pysyvä edustusto EU:ssa**

Nyström esitteli ajankohtaisia digi- ja data-aiheita EU:ssa.

Komissio antoi ehdotuksen datasäädöksestä 23.2. Jäsenmailla on säädökseen liittyen paljon kysymyksiä komissiolle, ja maiden kannanmuodostus on vielä kesken. Lähtökohtaisesti suhtautuminen on ollut kuitenkin myönteistä. Säädökseen liittyen ollaan järjestämässä lähitulevaisuudessa työpajoja.

Digipalvelusäädöksen valmistelu alkaa olla loppusuoralla. Asiasta on järjestetty neljät trilogineuvottelut ja tulevat viidennet neuvottelut ovat mahdollisesti viimeiset. Ranska haluaisi saada asiassa sovun huhtikuun loppuun mennessä.

Tekoälyasetusta on työryhmätasolla käsitelty aktiivisesti ja tekstiä on saatu parempaan suuntaan. Asiassa tuskin on tulossa merkittäviä ratkaisuja enää Ranskan puheenjohtajakaudella.

Ranska pyrkii omalla neuvostokaudellaan viemään maaliin komission ehdotuksen digitaalisia oikeuksia ja periaatteita koskevaksi julistukseksi ja Digipolitiikka-ohjelman.

Lisäksi pyydettiin tietoa ePrivacy-asetuksen etenemisestä. Asetuksen kolmas trilogineuvottelu saatiin pidettyä, erityisesti sähköinen suoramarkkinointi, säädöksen yleinen soveltamisala ja kansallisen sääntelyn joustovara esimerkiksi puhelinmyyntisäädösten osalta puhututtavat. Arviona on, ettei asetus tule etenemään nopeasti.

- **Muut ajankohtaiset asiat**

Rastas (Sitra):

Aamulla pidettiin Digivalta-selvityksen tilaisuus. Selvityksen tavoitteena on ollut tunnistaa tapoja, joilla päättäjiin pyritään vaikuttamaan selvittämällä muun muassa mitä dataa kerätään ja minne se päättyy. Päämääränä on selvityksen avulla luoda ymmärrystä siitä, mihin data päättyy ja parantaa datankäytön läpinäkyvyyttä.

Datatalouden tiekartta-hanketta on valmisteltu ja tavoitteena on pian käynnistää hanketta laajemmin myös ulospäin. Erityisesti digikompassityöllä on ollut hyviä liittymäpintoja tiekarttaan.

Lisäksi toukokuussa on valmistumassa Sitran regulaatio-selvitys (DMA, DSA, DA, DGA, AI), josta tulee tietoa myöhemmin.

4. Ministeriöiden JTS-päätökset (julkisen talouden suunnitelmat) datahankkeiden ja data-aloitteiden osalta

Tarkoituksena seurata data-aiheisten hankkeiden edistymisen seuranta.

LVM: Rautavirta nosti erityisesti esiin eurooppalaisen sähköisten kuljetustietojen tiedonvaihdon ja infrastruktuurin (eFTI) ja miehittämättömän ilmailun kokeiluhankkeen.

YM: Ryhti-hanke saa alkuperäisen suunnitelman mukaisen rahoituksen, tulevaa hallitusta ei sidota hankkeeseen.

SM: Ei tietoa mitkä hankkeet ovat menossa läpi, data-aihetta sivuavat poliisin tutkinnan kyber- ja tietoturvaan liittyvät hankkeet.

UM: Virtual-Finland-kehityshankkeen rahoitus varmistettu.

PLM: Data-aiheisia hankkeita ainakin toiminnanohjausjärjestelmän uusiminen, tiedonhallinnan kehittäminen ja kiinteistöjen ulkomaalaisomistuksen valvontaan liittyvän palvelun ja järjestelmän kehittäminen.

5. Datasäädös-esittely – Anna Wennäkoski, erityisasiantuntija, liikenne- ja viestintäministeriö

Id Versionumero

Liikenne- ja viestintäministeriö	Käyntiosoite Eteläesplanadi 16 Helsinki	Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto	Puhelin 029516001	www.lvm.fi etunimi.sukunimi@lvm.fi kirjaamo@lvm.fi
----------------------------------	---	--	----------------------	--

Wennäköski esitteli datasäädöstä, sen edistymistä ja Suomen kantoja. Säädöksen taustalla on EU:n tavoite luoda sisämarkkinat, joilla data voi liikkua vapaasti eri alojen ja maiden välillä. Nykyisellään datan arvo ei pääse jakautumaan oikeudenmukaisesti tai kasvamaan tehokkaasti, sillä datan hallintaan liittyy erilaisia toimittajalukkoja, ja erityisesti mikro- ja pienyritysten mahdollisuudet hyödyntää dataa ovat heikot. Laajempi datan saatavuus ja hyödynnettävyys mahdollistaisivat uusien palveluiden ja hyödykkeiden tuottamisen.

Säädös tulee takaamaan reilummat pääsyoikeudet dataan kaikille osapuolille siten, että käyttäjän oikeutta oman datan hallintaa vahvistetaan ja datan jakamiselle tehdään reilut ja syrjimättömät ehdot. Lisäksi säädöksen avulla toteutetaan teknisiä menettelyjä datan jakamisen helpottamiseksi esimerkiksi helpottamalla pilvipalveluntarjoajan vaihtamista. Myös julkisille toimijoille luodaan mahdollisuus saada yksityistä dataa käyttöönsä tietyissä tilanteissa.

Komission ehdotus säädöksestä tuli julki 23.2. ja sen jälkeen on valmisteltu u-kirjettä. Maaliskuussa kerättiin muiden ministeriöiden kommentteja ja järjestettiin sidosryhmätilaisuus. Asia on menossa 7.4. valtioneuvoston yleisistuntoon.

Rautavirta nosti esille viranomaistehtävät ja valvonnan roolin, sillä datasäädös tuo jälleen uusia velvoitteita viranomaisille. Tarkoituksena on ollut yleisesti tehdä koontia eri viranomaisten toimialoista ja tehtävistä erityisesti uuteen sääntelyyn liittyen.

Esitys datasäädöksestä löytyy [Tiimeristä](#).

6. Digikompassin esittely – Aino Sipari, erityisasiantuntija, liikenne- ja viestintäministeriö

Sipari esitteli Suomen digikompassia ja sen aikataulua. Digikompassi on kansallinen strateginen etenemissuunnitelma, joka sisältää digitalisaatiolle ja datataloudelle yhteisen kansallisen vision, tavoitteet ja toimenpiteet vuoteen 2030. Suomen digitaalinen kompassi perustuu vuonna 2021 esitettyyn EU:n digitaaliseen kompassiin ja pitää sisällään samat 4 ulottuvuutta kuin EU:n digikompassi.

Kompassin visio on rakentaa houkuttelevaa, kilpailukykyistä, kestävä ja hyvinvoivaa digitaalisesti kyvykästä Suomea vuoteen 2030. Digikompassin neljä ulottuvuutta ovat osaaminen, infrastruktuuri, julkiset palvelut ja yritykset. Erityisesti infrastruktuurin liittyntä datatalouteen on vahva, ja suomalaisesta datataloudesta pyritään luomaan vuoteen 2030 mennessä edelläkävijä muun muassa edistämällä data-avaruuksien kehitystä. Digikompassin periaatteet ovat teknologianeutraalius, kyberturvallisuus, digivihreä siirtymä, vastuullinen datatalous, luottamus ja yhdenvertaisuus.

Digikompassi on lausuttavana lausuntopalvelussa aikavälillä 31.3.-13.5. Tämän jälkeen ministeriössä jatketaan työtä kompassin sovittamiseksi yhteen EU:n digikompassin kanssa ja toteutetaan vielä toinen lausuntokierros. Tavoitteena on saada kansallinen digikompassi valmiiksi syksyllä 2022.

Esitys digikompassista löytyy [Tiimeristä](#).

7. Muut asiat

Gaia-X-projektin etenemisestä ja eurooppalaisen terveysdata-avaruuden esittely pyydettiin seuraavan kokouksen asialistalle.

Id Versionumero

Liikenne- ja viestintäministeriö	Käyntiosoite Eteläesplanadi 16 Helsinki	Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto	Puhelin 029516001	www.lvm.fi etunimi.sukunimi@lvm.fi kirjaamo@lvm.fi
----------------------------------	---	--	----------------------	--

8. Seuraavan kokouksen ajankohta

Seuraava datatalouden toimeenpano- ja seurantaryhmän kokous on 1.6.2022 klo 13:00-15:00.

9. Kokouksen päättäminen

Päätettiin kokous ajassa 14:30.